

Yttrande över ”En rättssäker vindkraftsprövning” (SOU 2021:53)

Boverkets ställningstagande

Boverket avstyrker Miljödepartementets betänkande ”En rättssäker vindkraftsprövning” (SOU 2021:53) vad gäller att ändra 16 kap. 4 § miljöbalken och att införa förslaget till lag om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar. Boverket har särskilda synpunkter på utformningen av vissa bestämmelser i förslaget till ny lag.

Boverket är positiv till förslaget att införa ett planeringsstöd till kommunerna motsvarande det som fanns under åren 2007–2012.

Boverket är positiv till förslaget att utreda ett system för ekonomisk ersättning till kommuner och lokalsamhällen för att kompensera dem vars omgivning påverkas av vindkraftsutbyggnad.

Boverkets synpunkter

Boverket anser inte att det ska krävas kommunalt tillstyrkande för en anläggning för vindkraft enligt 16 kap. 4 § miljöbalken och avstyrker förslaget till lag om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar. Ett borttagande av bestämmelsen möjliggör en mer rättssäker och transparent beslutsprocess. Genom en bra översiktsplanering kan kommunen fortfarande påverka innehållet i tillståndsbeslut som fattas av länsstyrelsen exempelvis vid vindkraftslokaliseringar.

Med föreslaget till lag om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar kompliceras tillståndsprocessen med begränsade vinster för samhället som konsekvens. Vidare medför den nya lagen att översiktsplanen görs bindande i viss utsträckning eftersom kommunen som huvudregel ska avge positivt lokaliseringsbesked för anläggningar som är förenliga med en aktuell översiktsplan, se 5 § förslaget till lag om lokaliseringsbesked för vissa vindkraftsanläggningar.

8.4 Rättssäkerheten stärks genom krav på besluten och en utökad klagorätt

Om regeringen väljer att gå vidare med utredningens förslag till ändringar i miljöbalken och införandet av ny lag vill Boverket anmärka följande. Den nya lagen innehåller i princip bara regler om när ett lokaliseringsbesked ska begäras och på vilka grunder det ska meddelas. I lagen finns också en rätt att överklaga lokaliseringsbesked.

Utredningen anför bland annat att avsikten ”är att kommunen ska ta hänsyn till i huvudsak samma intressen och göra motsvarande överväganden när den fattar beslut om lokaliseringsbesked som när den upprättar eller ändrar en översiktsplan.” (se sid 145 i utredningen). Vad som avses med ”i huvudsak samma intressen” och ”motsvarande övervägande” behandlas inte i utredningen. Vidare vill Boverket påpeka att förslaget till ny lag inte reglerar vilka allmänna eller enskilda intressen som ska beaktas när kommunen behandlar en begäran om lokaliseringsbesked.

När det gäller överprövning av kommunens beslut om lokaliseringsbesked anför utredningen bland annat att den grund som framför allt kan komma i fråga för att upphäva ett negativt besked ”är om kommunen inte beaktat ett riksintresse på ett tillräckligt sätt.” (jfr sid 145) Med anledning av detta vill Boverket påpeka att den nya lagen inte ger stöd för ett sådant ställningstagande eftersom lagen saknar bestämmelser om att 3 kap. miljöbalken ska tillämpas i ärende enligt den nya lagen. Vidare finns det anledning att påpeka översiktsplanens uppgifter är att ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Detta gäller framför allt kommunens egna beslut, men också beslut av andra myndigheter och enligt andra lagar där hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken ska tillämpas, det vill säga bland annat riksintressebestämmelserna. I översiktsplanen ska dels riksintressena redovisas, dels anges hur kommunen anser att riksintressena ska tillgodoses.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit jurist Lars Lennwall. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson och enhetschef Robert Johannesson deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Lars Lennwall
jurist

Kopia till:
fyll i enligt RK:s missiv@regeringskansliet.se
lars.arell@regeringskansliet.se
christina.leideman@regeringskansliet.se